

IZ SONČNE ZAMBIJE

Leto 7, St. 2
Lusaka, 5. Aprila 1976

VESELA ALELUJA - vsem sorodnikom, dobrotnikom
in prijateljem - želimo Zambijski misijonarji.

Oltarna slika v novi cerkvi v Materu; delo umetnika Tom Hill-a.

PO SKORAJ TREH LETIH

odkar smo začeli graditi novo župnijsko cerkev v Materu, smo končno delo dokončali in cerkev slovesno blagoslovili 29. februarja. Vsa ta tri leta smo svoje prijatelje obveščali o gradnji, zato bomo zdaj le dodali nekaj novih informacij.

Cerkev je posvečena Odrešnikovi Materi ("Mother of the

Redeemer"). Tri oltarne slike ponazorujejo Marijino vlogo pri delu Odrešenja: **OZNANJENJE** (začetek odrešenja) **KRIZANJE** (dopolnitev odrešenja) **VNEBOVZETJE** (sad odrešenja). Tako bodo tri oltarne slike kot knjiga v kateri bodo verniki spoznavali glavne skrivnosti naše vere.

Slike so res zelo lepe. Naslikal jih je Tom Hill, Anglež, vodja oddelka za umetnost na lusaški visoki šoli. Tom Hill je priznan umetnik, ki ima svoja dela v raznih državah.

Razen teh slik je v cerkvi tudi veliko zambijske ornamentike, kakor lahko vidite na sliki notranjščine cerkve.

Zvonik, ki nosi zvon, posvečen na Brezjah, je visok 8 m, na njem pa stoji 2 m visok, umetniško izdelan križ (tudi delo Tom Hill-a).

Pred cerkvijo in ob njej je posajenih veliko rož in drevesc.

Pri posvetitvi sta bila prisotna dva zambijska škofa domačina. Somaševalo je 19 duhovnikov, državno oblast sta zastopala pravosodni minister in minister za poljedelstvo. Glavni gost pa je bila zastopnica centralnega komiteja stranke.

Ministriralo je 60 mašnih strežnikov, prepevalo pa 6 cerkvenih zborov.

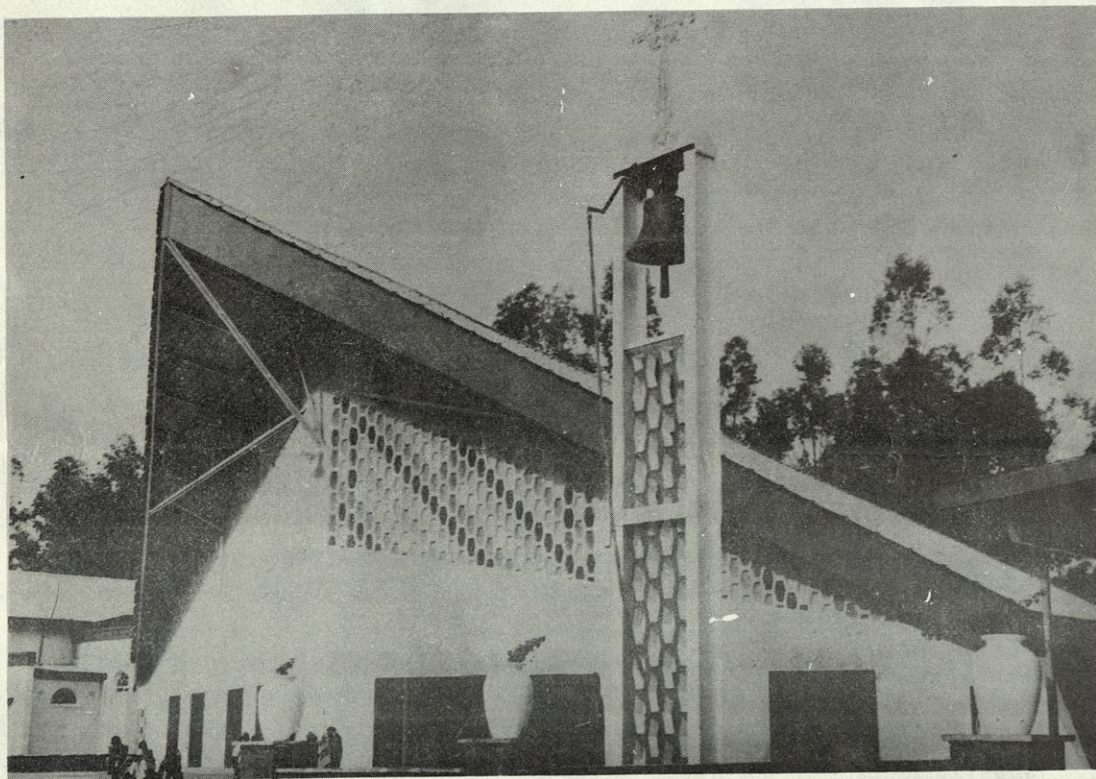
Pravosodni minister se je v svojem govoru zahvalil vernikom Matera za uspešno dovršitev te lepe cerkve. Omenil je tudi svoj obisk pri papežu Pavlu VI.

Mašni berili sta brala pravosodni minister in zastopnica centralnega komiteja stranke.

Po maši je dobilo majhen prigrizek in pijačo okrog 1300 ljudi. Vsaka cerkvena organizacija je počastila svoje goste.

- # - # - # -

Odslej Vas bomo obveščali o gradnji nove cerkve v župniji Chelston, kjer je o. Tomažin z verniki že postavil temelje velike župnijske cerkve. Zdaj imajo mašo v dvorani. O. Lovru želimo uspešno dovršitev velikega dela.

Pročelje cerkve z zvonikom. Zvon je darilo radovljiške dekanije. Na vrhu je 2 m visok križ.

Potreben oddiha se je
o. Kokalj
na poti domov ustavil

v
B O T S W A N I

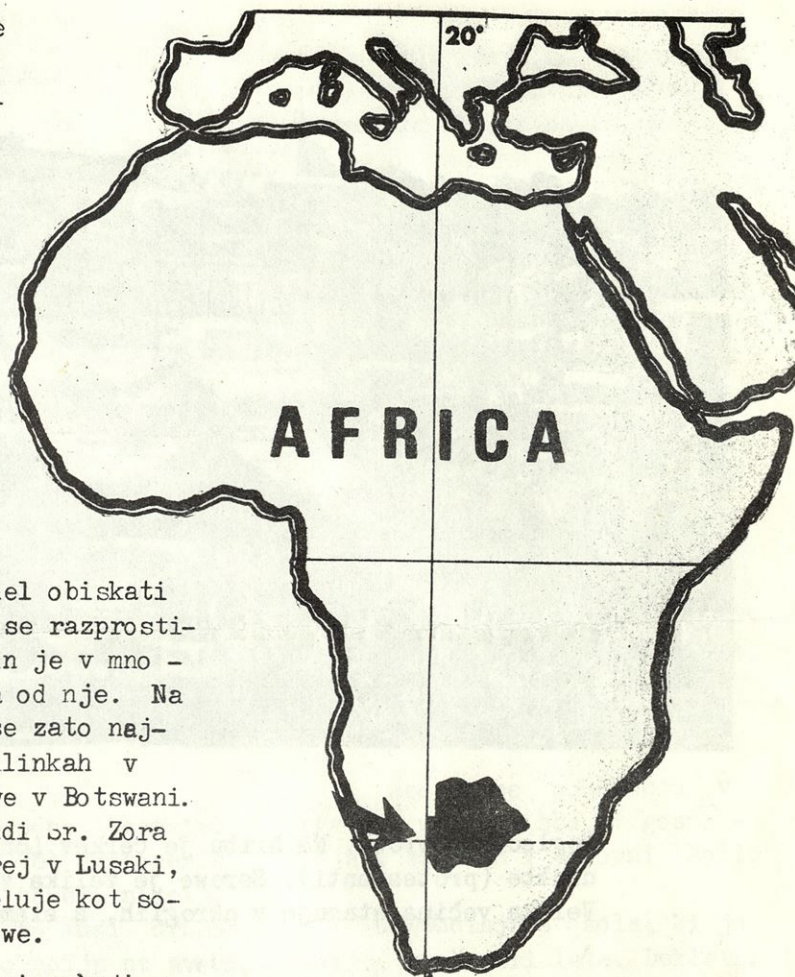
in nam tole pisal:

Ze dolgo sem želel obiskati Botswana, deželo, ki se razprostira južno od Zambije in je v mnogočem precej različna od nje. Na poti v domovino sem se zato najprej ustavil pri uršulinkah v velikem naselju Serowe v Botswani. Med redovnicami je tudi sr. Zora Skerlj, ki je bila prej v Lusaki, zdaj pa apostolsko deluje kot socialna delavka v Serowe.

Po dve in pol urni vožnji z letalom (iz Lusake) sem pristal v mestu Francistown. Tam sem stopil na vlak (Botswana ima samo eno železniško progo) in po tri in pol urah prijetne vožnje prispel do kraja, kjer so me čakale uršulinke, ki so me odpeljale v 40 km oddaljene Serowe. Ceste so zelo slabe, posebno sedaj, ob koncu deževne dobe.

B O T S W A N A

je nekoliko večja kot Francija ali štirikrat večja kot Anglija. Ima pa le 700 000 prebivalcev. Velike površine zavzema puščava KALAHARI na zahodu in močvirja na severu. Država je neodvisna od 1966. leta. Njeno glavno mesto GABERONE so zgradili

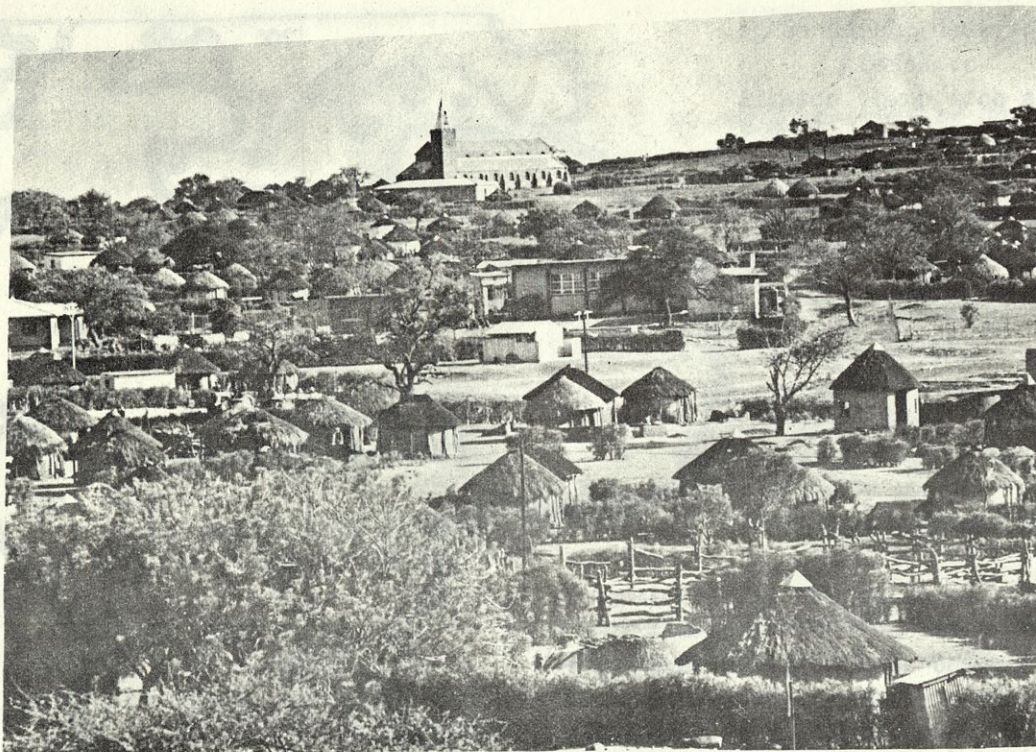

še v letih neodvisnosti.

Skoda, da so ceste tako slabe, da je težko priti do oddaljenih plemen in naravnih "narodnih parkov", kjer živijo vse vrste afriške živali.

PRVOTNI PREBIVALCI

so živeli na področju Botswane vsaj pred pol milijona let. Najstarejše znano pleme pa je pleme Bušmanov, ki zdaj šteje le še okrog 26 000 ljudi. Večina se je pomešala z drugimi afriškimi plemeni, le okrog 4000 Bušmanov še živi sredi puščave Kalahari, kjer se hranijo z zelišči in lovijo divjačino z loki in strupenimi strelicami.

Pogled na Serowe. Na hribu je cerkev Londonske misijonske družbe (protestanti). Serowe je velika vas (40 000 preb.) Velika večina stanuje v okroglih, s slamo kritih kočah.

Družijo se v manjše skupine, v katerih ni privatne lastnine in kjer si delijo plen po pravilih, ki prehajajo iz roda v rod.

V suhi dobi, ko ne morejo priti do vode, se hranijo s sočnimi koreninami, ki jim nadomestijo tekočo vodo.

Nekdanji rodovi so zapustili na skalah preproste risbe ljudi in živali, Bušmani tega stoletja pa nimajo več smisla za tovrstno umetnost. Poznajo pa preproste glasbene instrumente in so mojstri v pripovedovanju zgodb.

VELIKE VASI

so značilnost Botswane. Serowe je ena od takšnih tipičnih vasi (40 000 prebivalcev). Verjetno nikjer v Afriki ni tako velikih

vasi kot v Botswani. Vendar ti ljudje ne živijo le v vasi. Od novembra do junija (deževna doba in trije meseci po njej) obdelujejo polja, ki so po več deset km oddaljena od vasi, zato stanujejo vse te mesece kar na poljih. Nekateri pa živijo na pašnikih, ki so še bolj oddaljeni od vasi (tudi do 100 km). Na pašnikih se zadržujejo posebno možje in fantje ter pastirji (med njimi je precej Bušmanov). Ko se junija vrnejo s polj v velike vasi, se posvetijo obnovi hiš in dvorišč. To je čas raznih tradicionalnih obredov, praznikov in porok.

Ker je veliko fantov na pašnikih, imajo botswanske osnovne šole več deklic kot dečkov.

Zanimivo je, da ima glavno mesto manj prebivalcev kot nekatere velike vasi.

V RAZVOJU

Pred štirimi leti je Botswana imela 11 bolnic, eno umobolnico s kvalificiranim psihiatrom, 22 klinik in 10 zdravstvenih centrov. V vseh teh ustanovah so imeli 1800 postelj (3 postelje na 1000 prebivalcev). Za bolnike je skrbelo 370 medicinskih sester. Dentista pa sta bila le dva.

Najbolj razširjena bolezen je tuberkuloza in pa vse vrste kožnih bolezni.

Dežela je znana po živinoreji. Našteli so skoraj 2 milijona krav, zato je razumljivo, da Botswana izvažajo meso v sosednje države.

Glavno prirodno bogastvo so rudnine. Vedno več dragocenih rudnin odkrivajo: baker, nikelj, premog itd. Našli so tudi drugo največje diamantno polje na svetu.

PRVI MISIJONARJI

so prišli v deželo 1813.1. Bili so iz londonske misijonske družbe (protestanti), kateri je pripadal tudi slaven misijonar in raziskovalec Dr. Livingston. Se sedaj je ta protestantska skupnost najbolj razširjena. Plemenski poglavar področja Serowe je 1875. leta postal kristjan in razglasil krščanstvo londonske misijonske družbe za obvezno vero vseh članov plemena. Prepovedal je poganške obrede.

Katoliška cerkev še nima dolgoletne tradicije. Katoličani so združeni v le eni škofiji in imajo samo 25 duhovnikov, med katerimi so trije domačini. Vsi

misijonarji so Irci iz reda pasijonistov. Redovnic je 61, redovniška brata pa le dva.

Katoličanov je 20 500. Vernike v puščavi Kalahari (427 katoličanov) obiskuje misijonar, ki preživi med njimi dva tedna na mesec.

SESTRA ZORA

je pred enim letom z uršulinkami, ki so bile v Lusaki, odpotovala v Botswana na novo misijonsko polje. Sedem uršulink je začelo z delom v Serowe. Tri so Američanke, tri Angležinje, Sr. Zora pa je iz Vipavske doline.

Redovnice poučujejo v državnem učiteljskišči, v gospodinjstvi in v osnovni šoli.

Gospodinjstvena šola; ki jo vodijo, traja tri leta. Dekleta, ki končajo prvo leto, že gredo poučevati žene v bolj naprednem gospodinjstvu.

Sr. Zora se posvečuje socialnemu delu predvsem z mladino v klubih, obiskuje domove in organizira tečaje za nepismene. Ze precej dobro obvlada domači jezik, ki je popolnoma različen od jezika nyanja, ki ga je uporabljala pri delu v Lusaki.

Zahodno od Serowe se začne puščava. Nепrevozne ceste ne dopuščajo obiska v notranjost dežele. Zato ostajam nekaj dni na vasi sredi 40 000 ljudi. Sem v prijetni oazi -- v mednarodni skupnosti redovnic, junških apostolov hitro se razvijajoče Botswane.

ZANIMIVA IMENA

(piše SR.ZORA, O.S.U.)

Ko sem bila v Zambiji, sem se čudila, da imajo krščanska imena ne samo kristjani, ampak tudi mnogi, ki niso krščeni. V Botswani pa občudujem originalnost domačih imen, ki so mnogo bolj razširjena kot krščanska. Naj navedem nekaj primerov takšnih imen, ki odkrivajo značilnosti otrokovega rojstva ali pa vlogo, ki naj bi jo imel v življenju.

Družina, v kateri se je rodil sedmi deček, ni pa imela nobene deklice, je imenovala dečka

"PREVEC FANTOV" -- BASIMANE BOTLHE.

Ko so se v drugi družini rodile deklice so zadnjo klicali "SPET DEKLICA" -- MOSETSANAGAPE.

"POVECEVALEC" -- MOKETSE,

je prvorojenec, ki naj poskrbi, da bo družina obogatela še z novimi bratci in sestricami.

Nezakonski materi je umrl otrok. Ko je dobila drugega mu je rekla

"NADOMESTILO".

MOTSONI -- "LOVEC",

je deček, ki je zagledal luč sveta medtem ko je bil oče na lovu.

KEHOPE -- "NIKJER ME NI"

je ime fanta, katerega oče je v vasi nepoznan.

Se nekaj drugih značilnih imen:

BOTSELO	--	"ZIVLJENJE"
NEO	--	"DAR"
HOITSEMODIMO	--	"POZNAM BOGA"
KASEPULA	--	"NI DEZJA".

MED VERSKIMI LOCINAMI

V gospodinjiski šoli, kjer poučujem verouk, se seveda zanimam za versko življenje deklet. Med 22 dekleti enega razreda imamo zastopnice sedmih ločin in katoliške vere.

Dekleta so razporejena takole:

Katoliška cerkev		4
Zedinjena cerkev Botswane	.	4
Apostolska cerkev		3
Cerkev (domaćina) Irasta	.	3
Cerkev popolnega Evangelija		2
Cerkev sv. Davida		2
Sveta cerkev		2
Zionistična cerkev		2

Sestra Z O R A

MOLIMO ZANJE

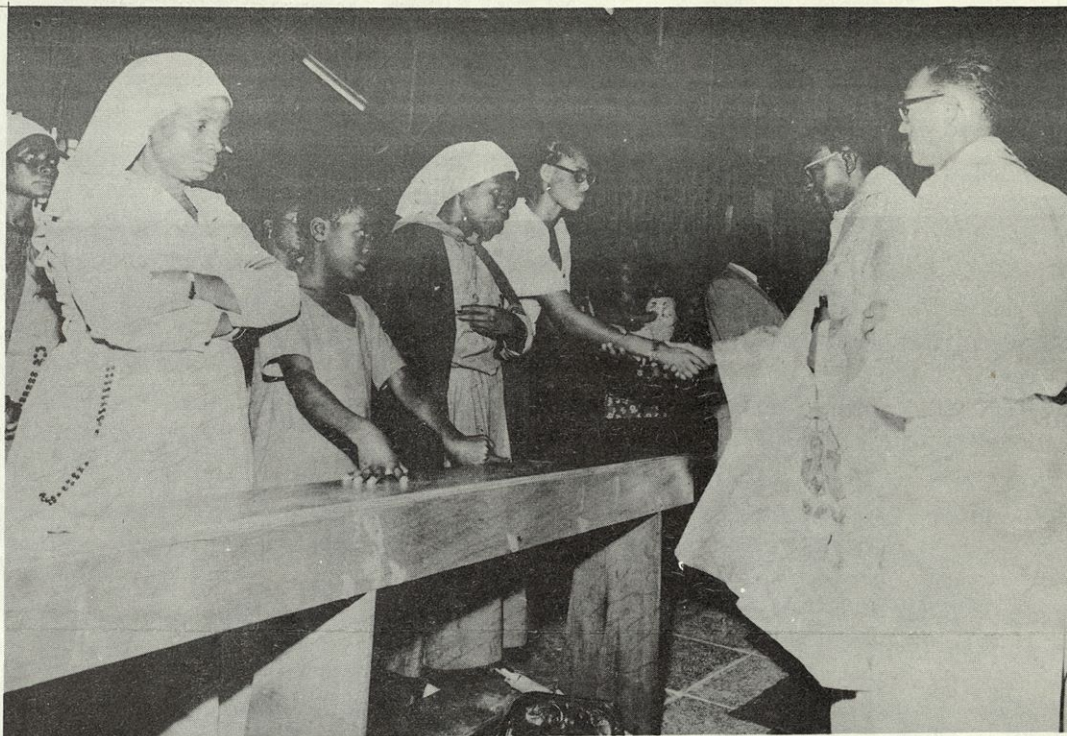
V začetku lanskega decembra je umrla mati BARICE ROUS.

Proti koncu istega meseca pa še mati JOZETA GROSLJA.

Spomnimo se jih.

Z DOPUSTA

se je vrnila KRISTINA Mlakar in se zahvaljuje za vso prijaznost in dobroto, ki je bila deležna povsod, kjer se je ustavila.

Matero - v cerkvi na dan posvetitve. Nadškof pozdravlja članico centralnega komiteja; na njegovi desni je pravosodni minister.

ZAHVALA MISIJONARJEM

(M.J.Mazombwe - škof Vzh.province)

3. junija 1975 je bilo odprto svetišče v Namugongi v Ugandi, posvečeno Ugandskim mučencem. Komaj se je Katoliška cerkev začela širiti v teh krajih, že so tu prvi sadovi - prvi mučenci.

Ob prelomu iz 19. v 20. stol. je 22 prvih kristjanov dalo svoje življenje za vero v takratnem še nekrščanskem okolju. Kljub grožnjam se ni omajala njihova vera. Pred mučitelji so neustrašeno priznali, da so kristjani. Mnogi od njih so bili živi sežgani v vasi Namugongo. Drugi, ki so bili razsekani na kose, na ukaz razjarjenega kralja, so šli z veseljem mučenju naproti.

Josef Mukasa, ki je umrl

za vero 1885. leta je zgled prvega krščanskega mučenca moderne Afrike. Charles Lwanga je patron laičnih apostolov v Afriki. Ze papež Benedikt XV. je vseh 22 mučencev prištel k blaženim in papež Pavel VI. jih je proglasil za svetnike.

Ob tej priliki izrekam zahvalo vsem sinovom in hčeram starega krščanskega sveta, ki so prinesli krščansko vero v Afriko. Danes je luč vere tudi med nami, ker so se oni odzvali Gospodove-mu klicu: "Pojdite in oznanjajte Evangelij vsem narodom".

Mnogi so žrtvovali svoja mlada življenja zaradi vročine, lakote, žeje in tropskih bolezni. Toda preko njih so Ugandski mučenci zvedeli za veselo Oznanilo in šli prostovoljno v smrt.

SPREMEMBE

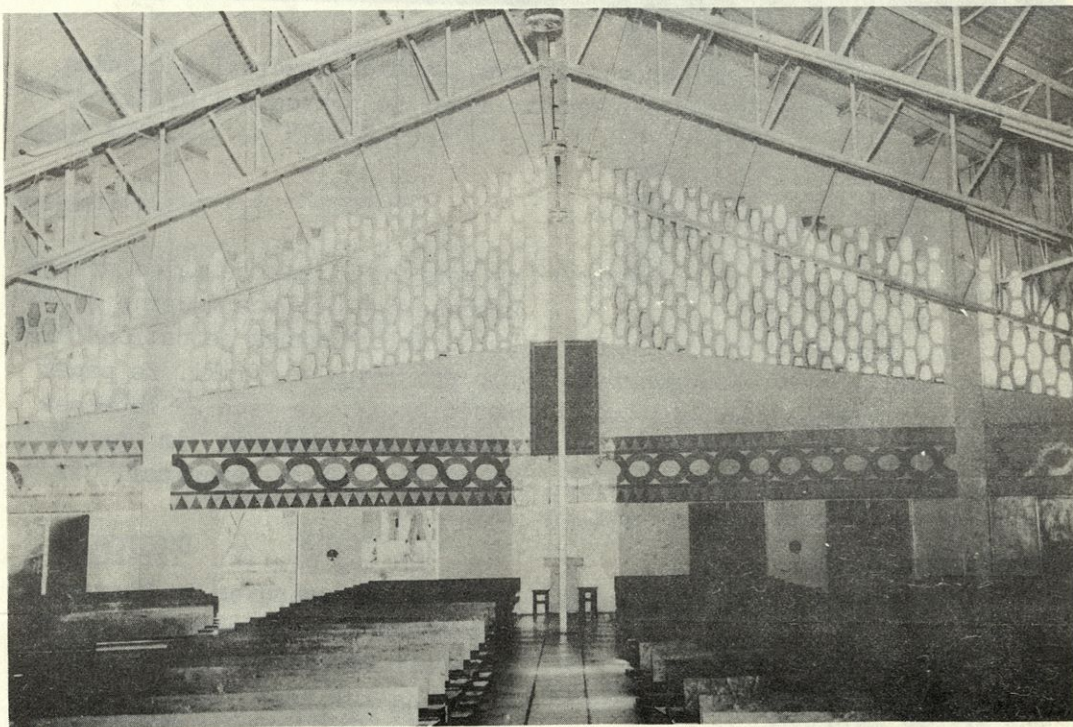
O.JOZE KOKALJ je odšel za nedoločen čas na oddih in zdravljenje.

O.JANEZ MLAKAR nadomešča o.Kokalja v Materu, zato je prišel v Kizito starejši poljski misijonar. Stanuje še vedno v Materu, kjer sta še dva druga duhovnika, ki oskrbujeta sosednji župniji; eden je Slovak in drugi Italijan - zares pisana družba. O.Mlakar bo proti koncu leta odšel v tretjo probacijo in se nato vrnil v Kizito, kjer bo nadaljeval z gradnjo dvorane.

O.Radko RUDEZ se je preselil v Katondwe. Tam je že bil, ko je prvič prišel v Zambijo, zato mu kraj in ljudje ne bodo tuji.

V Chelstonu pa se je pridružil o.TOMAZINU izkušen poljski misijonar, ki je že 42 let v Zambiji.

V LITETO- bolnico za gobavce je prišla nova medicinska sestra iz Slavonije - IVANKA SUBER. Prej je bila tri leta v Angliji, da spozna Angleže in se nauči angleščine. Zelimo ji POGUMA in KORAJZE.

V novi cerkvi: Zambijska ornamentika.

List izdajajo SLOVENSKI ZAMBIJSKI MISIJONARJI.

Naslov: Matero Catholic Parish

P.O.Box 3243

Lusaka, Zambia, Africa.